

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO**

Seduta tal-5 ta' Dicembru, 2005

Citazzjoni Numru. 981/2005

John u Annie konjuġi Casha

Versus

**Teresa Caruana armla minn John Caruana bħala
użufruttwarja, Josephine *sive* Joyce mart Kevin
Camilleri u Salvatore *sive* Saviour Caruana; u
b'dikriet ta' l-4 ta' Novembru 2005 issejthet fil-kawża
Carmela Caruana**

Din hija kawża b'talba taħt l-art. 823 tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili biex il-qorti tissospendi l-esekuzzjoni ta' sentenza, li saret *res iudicata*, sakemm tinstema' talba magħmula taħt l-artt. 811 *et seqq.* ta' l-istess kodiċi għat-tħassir ta' dik is-sentenza u għas-smiġħ mill-ġdid tal-kawża.

lċ-ċitazzjoni tgħid illi b'sentenza mogħtija fis-27 ta' Mejju 2005 fl-ismijiet **John Caruana *et versus* John Casha *et*** (ċitazzjoni numru 427/1998) din il-qorti kienet ordnat l-

iżgumbrament ta' l-atturi mill-fond numru 3/4, Triq Vilhena, Haż Żebbuġ.

Flimkien maċ-ċitazzjoni tallum, l-atturi ipprezentaw ukoll ċitazzjoni oħra fl-istess ismijiet b'talba għar-ritrattazzjoni tal-kawża maqtugħa bis-sentenza tas-27 ta' Mejju 2005, u jixtiequ illi, sakemm tinqata' l-kawża ta' ritrattazzjoni, l-esekuzzjoni ta' dik is-sentenza tkun sospiża. Għal dan il-għan, l-atturi taw il-garanzija li jrid l-art. 823(2)(a) tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili. Fissru wkoll illi l-esekuzzjoni tas-sentenza toħloqilhom preġudizzju akbar minn dak li t-twaqqif ta' l-esekuzzjoni joħloq għall-konvenuti, għax jekk isseħħ l-esekuzzjoni huma jispiċċaw barra t-triq, waqt illi l-konvenuti jistgħu jsofru biss dewmien fl-esekuzzjoni.

L-atturi għalhekk qegħdin jitolbu illi din il-qorti tordna t-twaqqif ta' l-esekuzzjoni tas-sentenza tas-27 ta' Mejju 2005 sakemm tinqata' l-kawża ta' ritrattazzjoni. Qegħdin jitolbu wkoll l-ispejjeż tal-kawża.

Il-konvenuti ressqu dawn l-eċċezzjonijiet:

1. L-atturi għandhom juru, għallinqas *prima facie*, illi r-raġunijiet imressqa minnhom għat-tħassir tas-sentenza u għas-smiġħ mill-ġdid tal-kawża saru jafu bihom wara illi s-sentenza kienet saret *res iudicata*. Fil-proċess tal-kawża li nqatgħet b'dik is-sentenza, u li nbdiet aktar minn seba' snin ilu, l-atturi Casha gkonvenuti f'dik il-kawża kienu għamlu allegazzjonijiet serjissimi li qatt ma ġew sostanzjati. L-imġieba frivola ta' l-atturi Casha toħroġ minn dawn il-fatti: (i) kienu waqgħu kontumaci u setgħu jikkontestaw il-kawża biss għax ingħataw *visto* mill-konvenuti gatturi f'dik il-kawża; (ii) għamlu allegazzjonijiet ta' żball u qerq li qatt ma ġew sostanzjati u kienu miċħuda għal kollox, wara illi l-qorti kienet qieset ix-xhieda fil-proċess; (iii) is-sentenza saret *res iudicata*; u (iv) il-kawża tallum inbdiet wara illi l-konvenuti kienu taw lill-atturi aktar żmien biex jiżgombraw mill-fond;

2. ir-raġunijiet għal ritrattazzjoni mressqa mill-konvenuti huma bla bażi;

3. il-konvenuti ma għandhomx isofru xi preġudizzju minhabba l-iżgumbrament għax huma ġà stqarru illi sejrjn isibu post ieħor fejn joqogħdu sal-aħħar ta' Ottubru 2005;

4. l-apprezzament ta' "preġudizzju akbar" huwa wieħed soġġettiv, u l-konvenuti joqogħdu għad-deċiżjoni tal-qorti

wara illi din tqis illi huma ilhom żmien twil jissaportu allegazzjonijiet frivoli u vessatorji. Huwa minnu illi l-atturi Casha huma anzjani, iżda huwa minnu wkoll illi l-eċċipjenti Carmela Caruana hija mdaħħla fiż-żmien u illi ħuha John Caruana sofra l-akbar preġudizzju għax miet qabel ma seta' jieħu ħwejġu f'idejh minħabba d-dewmien kaġunat mill-allegazzjonijiet ta' l-atturi.

L-art. 823, li jirregola l-materja li hija l-meritu tal-kawża tallum, iġid illi, bħala regola, it-talba għal ritrattazzjoni ma twaqqafx l-esekuzzjoni tas-sentenza attackkata. Madankollu, dak l-artikolu jkompli jgħid illi l-qorti tista', fuq talba tal-parti li tkun qiegħda titlob ir-ritrattazzjoni, twaqqaf l-esekuzzjoni tas-sentenza jekk:

(a) flimkien mat-talba tagħha dik il-parti tagħti garanzija tajba għall-esekuzzjoni tas-sentenza, jekk ma tiġix imħassra, magħduda dik il-garanzija kif imsemmija fis-subartikolu (10) ta' l-artikolu 266; u

(b) jiġi muri għas-sodisfazzjon tal-qorti illi l-esekuzzjoni tas-sentenza aktarx tikkaguna preġudizzju akbar lil dik il-parti milli t-twaqqif ta' l-esekuzzjoni tkun tikkaguna lill-parti kuntrarja.

Għalhekk, kull ma għandha tqis il-qorti li quddiemha tinstema' t-talba għat-twaqqif ta' l-esekuzzjoni tas-sentenza huwa (i) jekk il-parti li titlob it-twaqqif ta' l-esekuzzjoni tkunx tat garanzija tajba, u (ii) jekk il-preġudizzju li l-esekuzzjoni ġgib għal min jagħmel it-talba jkunx akbar mill-preġudizzju li t-twaqqif iġib għall-parti l-oħra. Il-qorti ma għandhiex tidhol fil-meritu tat-talba għar-ritrattazzjoni, u għalhekk is-sottomissjonijiet magħmula dwar dak il-meritu fin-nota ta' eċċezzjonijiet tal-konvenuti ma għandhom ebda relevanza għall-kawża tallum.

Ngħaddu għalhekk biex inqisu l-preġudizzju illi l-esekuzzjoni jew it-twaqqif tagħha jistgħu joħolqu għal parti jew għal oħra.

Il-preġudizzju li jgarrbu l-atturi mill-esekuzzjoni tas-sentenza jidher ċar. L-atturi Casha huma t-tnejn imdaħħla fiż-żmien u l-fond li minnu ġew kundannati li jiżgumbraw huwa d-dar fejn joqogħdu. Huma għandhom ulied li forsi jistgħu jilqgħuhom għandhom sakemm isibu post ieħor fejn joqogħdu, iżda dawk l-ulied għandhom huma wkoll l-ulied tagħhom joqogħdu magħhom u jinholqulhom diffikoltà u skomdu jekk ikollhom jilqgħu lill-atturi f'darhom.

Fil-proċess hemm kopja ta' ittra, mibgħuta mill-avukat ta' l-atturi lill-avukat tal-konvenuti fit-2 ta' Settembru 2005, qabel ma l-atturi saru jafu b'fatti li, igħidu huma, jagħtuhom raġuni tajba biex jitolbu r-ritrattazzjoni, li fiha l-avukat ta' l-atturi jitlob illi l-konvenuti "*as a matter of grace*" ma jfittxux l-esekuzzjoni tas-sentenza qabel l-aħħar t'Ottubru 2005 "*by which time my clients will have made alternative accommodation arrangements*". Il-konvenuti għalhekk igħidu illi l-atturi ma għandhomx isofru preġudizzju ladarba huma stess qalu illi kienu sejr in isibu post ieħor fejn joqogħdu sal-aħħar ta' Ottubru u llum għa qegħdin f'Diċembru. L-avukat ta' l-atturi, iżda, illi personalment kien qiegħed ifittxilhom post fejn joqogħdu, stqarr illi minkejja kollox ma seħħlux li jsibilhom post.

Min-naħa l-oħra, il-preġudizzju illi jsofru l-konvenuti jekk titwaqqaf l-esekuzzjoni hu illi waħda minnhom, Carmela Caruana, ma għandhiex fejn toqgħod u teħtieġ il-post li issa qiegħed f'idejn l-atturi biex tmur toqgħod fih. Bħalissa, Carmela Caruana qiegħda toqgħod ma' neputija tagħha f'post li tiegħu din in-neputija hija komproprietarja mal-konvenuti l-oħra. Qabel ma Carmela Caruana toħroġ mill-post tan-neputija l-komproprietarji ma jkunux jistgħu jaqsmu l-proprjetà. Il-preġudizzju għalhekk huwa kemm ta' Carmela Caruana għax ma tistax tmur toqgħod fil-proprjetà tagħha sakemm din tibqa' f'idejn l-atturi, u wkoll tal-konvenuti l-oħra għax dawn ma jistgħux jaqsmu proprjetà komuni sakemm Carmela Caruana ma tiksibx lura f'idejha l-proprjetà tagħha biex tmur toqgħod hemm.

Mix-xhieda ħareġ ukoll illi Carmela Caruana ilha toqgħod man-neputija sa mill-1973, u għalhekk ma jidhirx illi s-sitwazzjoni hija waħda ta' emergenza. Ċertament, is-sitwazzjoni tagħha titjeb jekk tiegħu l-post ta' l-atturi f'idejha biex tkun tista' tmur toqgħod fi ħwejjigħa, iżda mhux daqskemm teħżien is-sitwazzjoni ta' l-atturi jekk dawn jinħarġu barra mill-post.

Il-preġudizzju tal-komproprietarji, min-naħa l-oħra, huwa biss pekunjarju fis-sens illi jkollhom jistennew sakemm ikunu jistgħu jaqsmu l-proprjetà komuni u hekk jirrealizzaw il-valur tagħha. Dan tassew huwa preġudizzju iżda ċertament anqas gravi minn dak li jgarrbu l-atturi.

Wara li qieset il-preġudizzju li tista' ssofri kull parti, il-qorti għal dawn ir-raġunijiet hija tal-fehma illi jkun akbar il-preġudizzju li l-esekuzzjoni tas-sentenza jgħib għall-atturi. Ngħaddu issa biex inqisu l-garanzija.

Il-garanzija li trid il-liġi hija kemm għall-esekuzzjoni tas-sentenza jekk din ma tiġhassarx kif ukoll garanzija taht l-art. 266(10) tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili biex tagħmel tajjeb għal kull ħsara li tista' tiġi kaġunata minħabba t-traskuraġni jew ħtija tal-parti li tikseb it-twaqqif ta' l-esekuzzjoni u biex trodd kull frottijiet li jistgħu jittieħdu mill-ħaġa li dwarha tkun ingħatat is-sentenza.

Il-garanzija illi ipproduċew l-atturi hija mogħtija minn binhom John Mary Casha.

Barra mill-kwistjoni dwar x'tiswa din il-garanzija — jekk il-garanti għandux beni biex jagħmel tajjeb għall-obbligazzjoni li ntrabat biha — jidher illi din il-garanzija ma tiswiex, għax John Mary Casha huwa raġel miżżewweġ u ma kisibx il-kunsens ta' martu biex ta l-garanzija, kif irid l-art. 1322(3)(h) tal-Kodiċi Ċivili.

Ma jstax għalhekk jingħad illi l-atturi taw garanzija tajba kif irid l-art. 823(2)(a) tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili. Madankollu, il-qorti, minħabba fil-gravità tal-preġudizzju li jsofru l-atturi jekk ma titwaqqafx l-esekuzzjoni, hija tal-fehma illi għandha tagħtihom żmien sabiex jiproduċu garanzija tajba, u t-talba għat-twaqqif ta' l-esekuzzjoni tiċhadha biss jekk ma jgħibux garanzija kif ser jingħad fiż-żmien li sejjer jingħatalhom.

Il-qorti għalhekk tilqa' t-talba ta' l-atturi, u tordna li tieqaf l-esekuzzjoni tas-sentenza tas-27 ta' Mejju 2005, kemm-il darba sal-5 ta' Jannar 2006 l-atturi jagħtu garanzija billi jiddepożitaw fir-reġistru ta' din il-qorti s-somma ta' elf lira (Lm1,000) biex tagħmel tajjeb għal kull dannu illi l-konvenuti jistgħu jgarrbu bit-twaqqif ta' l-esekuzzjoni.

Fil-każ li tingħata din il-garanzija saż-żmien fuq imsemmi, l-ispejjeż ta' din il-kawża jkunu regolati skond l-eżitu tal-kawża ta' rittrattazzjoni; jekk il-garanzija ma tingħatax sa dak iż-żmien, l-ispejjeż iħallsuhom l-atturi.

< Sentenza Finali >

Kopja Informali ta' Sentenza

-----TMIEM-----